

Pri prevencii vzniku chronickej žilovej choroby dodržiavajte nasledovné rady:

POHYBUJTE NOHAMI VŽDY, KEĎ JE TO MOŽNÉ!

Ak musíte počas dňa dlho stáť či sedieť, robte si krátke prestávky, počas ktorých sa prejdete alebo aspoň krúžite nohami v členkoch. Zapojíte tak tzv. lýtkovú svalovú pumpu, čo je pohyb svalov lýtka, ktorý pomáha žilovému návratu krvi a znižuje opuch nôh.

ŠPORTUJTE!

Najvhodnejšie športy sú tie, pri ktorých dochádza k rytmickému pohybu v členkovom kĺbe, v kombinácii so svalovou prácou lýtkových svalov (turistika, beh, plávanie, tanec, bicyklovanie a pod.).

VYVARUJTE SA PRIAMEMU PÔSOBIENIU TEPLA!

Horúce kúpele, sauna, opaľovanie či horúce vosky by mali byť v prípade problémov so žilami tabu!

DBAJTE NA ZLOŽENIE VAŠEJ STRAVY!

Strava by mala obsahovať veľa vlákniny a menej nasýtených tukov. Dbajte tiež na dostatočný príjem tekutín. Cieľom je predchádzať zápche a nadváhe, ktoré žilový systém zťažujú.

NENOSTE TESNÉ OBLEČENIE!

Príliš tesné oblečenie tlačí na žily a bráni žilovému návratu.

NENOSTE OBUV S VYSOKÝMI OPÄTKAMI A BEZ OPÄTKOV!

Pre nohy je ideálna obuv s nízkymi 3 – 4 cm podpätkami, ktorá poskytuje dostatočný tlak k podpore žilového návratu.

LIEČBA CHŽCH

Vráťte nohám ľahkosť

Liečba CHŽCH je komplexná – zahŕňa úpravu životného štýlu, kompresívnu a medikamentóznou liečbu – **venofarmakom**. Pozor nie výživovým doplnkom. Lieky na rozdiel od výživových doplnkov majú preukázaný účinok v liečbe ochorenia. Musíte sa naučiť, ktoré aktivity zhoršujú Vaše ochorenie (statická záťaž, pobyt v teple, záťaž v dôsledku dlhodobého státia či sedenia atď.). Pri únave nôh pomáha sprchovanie chladnou vodou, polohovanie a pravidelný pohyb (chôdza, bicyklovanie, plávanie).

Kompresívna liečba

Kompresívna pančucha je dôležitou súčasťou komplexnej starostlivosti o pacientov s chronickými žilovými a lymfatickými ochoreniami. Stlačením povrchových žíl sa v rozšírených žilách zúži ich prierez a vďaka tomu sa žilové chlopne lepšie uzatvárajú. Zároveň sa zníži riziko rozširovania žilovej steny a zlepší sa žilový návrat krvi z nôh do srdca. Kompresívna liečba zmierňuje bolestivosť, znižuje opuch nôh a urýchľuje hojenie. Medzi formy kompresívnej liečby patria: **kompresívne pančuchy, kompresívna bandáž a prístrojová kompresívna liečba**.

Medikamentózna liečba

Priaznivo ovplyvňuje chronický **ZÁPAL** vo vnútri žily, bolestivosť, opuchy, urýchľuje hojenie kožných defektov. Vhodný liek na liečbu chronického žilového ochorenia Vám odporučí praktický lekár alebo špecialista.

Skleroterapia, operačná a endovenózna liečba

Pristupuje sa k nej v pokročilejších štádiách na základe vyšetrenia u angiológa či cievneho chirurga.

1. IQVIA, Analytics Link / World 75 countries – MAT Q3-2023.

* Zo štádia C2 (krčové žily) do niektorého zo závažnejších štádií ochorenia C3-C6. Rabe E., Pannier F., Ko A., Berboth G., Hoffmann B., Hertel S., Incidence of varicose veins, chronic venous insufficiency, and progression of the disease in the Bonn Vein Study II. J Vasc Surg. 2010;51(3):791.

JE TO VÁŽNE,
ZAPALUJÚ SA NÁM LÝTKA!

Boleť nôh, trpnutie, ťažké a opuchnuté nohy znamenajú, že máte **ZÁPAL ŽÍL**.

Navonok nevidíte žiadne príznaky a Vaše nohy vyzerajú pekne – **ale pod kožou, v žilách, vzniká chronická žilová choroba,** ktorú je potrebné **od začiatku liečiť liekom.**

NEPODCEŇUJTE to, že nohy „iba trochu“ bolia.

Navštívte lekára, pretože ochorenie môže prerásť do závažnejších štádií s nemenej závažnými následkami.

Čo je chronická žilová choroba (CHŽCH)?

Chronickou žilovou chorobou (CHŽCH) označujeme rôznorodé chorobné stavy žilového systému s chronickým priebehom, ktoré majú pôvod v poškodení žilovej steny. **Prvými prejavmi ochorenia bývajú najčastejšie bolesť, pocit ťažkých nôh, únava, napätie v nohách, nočné kŕče a opuchy či kŕčové žily.**

Chronická žilová choroba je **ZÁPALOVÉ** ochorenie a rozvíja sa postupne.

Prvé štádium môže byť dokonca bez vonkajších príznakov, prípadne sa na nohách môžu objaviť fialovomodré drobné žilky či sieťovité výraznejšie podkožné žilky. Nevyskytujú sa a nie sú hmatateľné, no napriek tomu sú prvým príznakom rozvíjajúceho sa ochorenia.

Rizikové faktory:

DEDIČNÁ PREDISPOZÍCIA Ak má vaša rodina anamnézu porúch zrážanlivosti krvi, hlbkej žilovej trombózy alebo pľúcnej embólie (PE), môžete byť vystavení riziku CHŽCH.	VEK So zvyšujúcim sa vekom riziko vzniku chronických žilových ochorení narastá, v kategórii viac ako 65 rokov 3-4 násobne oproti 40-ročným.	VÁHA Mať nadváhu alebo obezitu môže zvýšiť krvný tlak a môže byť príčinou aj niektorých iných závažných ochorení.
FAJČENIE Vedie k zužovaniu a oslabovaniu cievnych stien. Môže ovplyvniť zrážanie krvi a krvný obeh, čím sa zvyšuje riziko ochorenia.	NEVHODNÉ OBLEČENIE A OBUV Vyvarujte sa najmä tesnej spodnej bielizni a obuvi na vysokých opätkach. Vieme, že za krásu sa často trpí, ale zdravie je prvoradé!	HORÚCE PROSTREDIE Spôsobuje neprirodené roztiahnutie cievneho systému a zvýšenú záťaž na jeho funkčnosť.
DLHÉ SEDENIE / STÁTIE Bežne sa vyskytuje pri dlhom šoférovaní alebo lietaní, pretože vaše lýtkové svaly sa nestahujú.	ANTIKONCEPCIA Užívanie antikoncepcných piluliek alebo hormonálnej liečby môže zvýšiť zrážanlivosť krvi.	TEHOTENSTVO Počas tehotenstva a až do 6 týždňov po pôrode môžu byť vaše žily v panve a nohách vystavené zvýšenému tlaku. Ženy s rodinnou anamnézou problémov so zrážanlivosťou krvi môžu byť vystavené zvýšenému riziku.
TIPY NA DLHÉ CESTOVANIE Správna hydratácia Obmedziť alkohol Cviky na nohy		

Chronickú žilovú chorobu, môžete mať vtedy, ak:

Máte pocit „**ťažkých nôh**“, cítite únavu dolných končatín, svrbenie kože, kŕče v lýtkach, zvýšenú potivosť, bolesť (najmä po dlhodobom sedení či státi), opuchy či kŕčové žily?

ROZDIEL 6 rokov
u 1 z 3 pacientov s CHŽCH*

Cítia sa Vaše nohy momentálne takto?

Takto môžu vyzeráť Vaše nohy, ak budete ochorenie žíl podceňovať.

Chronická žilová choroba je závažné, postupujúce ochorenie, ktoré je potrebné liečiť okamžite od prvých príznakov liekom.

Neriešte problém gélmí a mastičkami, ktoré ho aj tak neodstránia!

Hneď ako zaznamenáte prvé príznaky ako bolesť nôh, opuchy, kŕče alebo sa vaše žily stanú viditeľné, **vyhladajte lekára, ktorý Vám odporučí účinné venofarmakum.**

Štádiá chronickej žilovej choroby

Štádium C0S

Prejavy: bolestivosť, pocit opúchania, pocit „ťažkých nôh“, kŕče (bez viditeľných znakov)

Odporúčanie: zmena životného štýlu, medikamentózna liečba – venofarmakom, kompresívna liečba

Štádium C1

Prejavy: rozšírenie drobných koncových ciev alebo rozšírenie sieťových žíl

Odporúčanie: zmena životného štýlu, medikamentózna liečba – venofarmakom, kompresívna liečba a skleroterapia

Štádium C2

Prejavy: kŕčové žily

Odporúčanie: zmena životného štýlu, medikamentózna liečba – venofarmakom, kompresívna liečba, skleroterapia a chirurgická liečba

Štádium C3

Prejavy: opuchy

Odporúčanie: zmena životného štýlu, medikamentózna liečba – venofarmakom, kompresívna liečba

Štádium C4

Prejavy: zmeny na koži pripisované ochoreniu žíl, napr. pigmentácia, ekzém a lipodermatoskleróza. C4 sa delí na C4a, C4b, C4c.

Odporúčanie: zmena životného štýlu, medikamentózna liečba – venofarmakom, kompresívna a chirurgická liečba

Štádium C5

Prejavy: kožné zmeny ako v predchádzajúcom štádiu + zahojený vred predkolenia žilového pôvodu

Odporúčanie: zmena životného štýlu, medikamentózna liečba – venofarmakom, kompresívna a chirurgická liečba

Štádium C6

Prejavy: trofické zmeny na koži uvedené v štádiu C4 s aktívnym vredom predkolenia žilového pôvodu. C6r – opakujúci sa venózný vred predkolenia.

Odporúčanie: zmena životného štýlu, medikamentózna liečba – venofarmakom.

